

Actief Historisch Denken

Eindredactie: Jan de Vries

*Arnoud Aardema, Harry Havekes,
Bas van Rooijen, Jan de Vries*

Opdrachten voor activerend geschiedenisonderwijs

COLOFON

Titel: ACTIEF HISTORISCH DENKEN
ISBN nummer: 90-808830-1-8
Eindredactie: Jan de Vries
Auteurs en redactie: Arnoud Aardema, Harry Havekes, Bas van Rooijen en Jan de Vries
Bijdragen: Hugo Jacobs, Derk Jansen, Jos Niewold
Tekstredactie: Geert Vullings en Harry Vullings
Vormgeving: Remon Franssen en Maïke Biessen
Een uitgave van: Stichting Geschiedenis, Staatsinrichting en Educatie
De Haagbeuk 6
5831 RR Boxmeer
© 2004, Jan de Vries & Harry Havekes

Bestellingen: Via boekhandel of uitgever á 33,00 euro

De opdrachten in deze uitgave zijn gebaseerd op de publicaties van David Leat en in het bijzonder op Fisher, P. (Ed.) with Wilkinson, I. & Leat, D. (2001). *Thinking Through History*. Cambridge: Chris Kington Publishing.

Dit boek wordt uitgegeven met toestemming van David Leat en Chris Kington Publishing in Cambridge.

Niets uit dit boek mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, digitale bestanden of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

De auteurs stellen het op prijs als de opdrachten in de klas gebruikt worden. Verspreiding daarbuiten is niet toegestaan zonder de toestemming van de uitgever.

Voor informatie, opmerkingen en suggesties: j.devries@ils.kun.nl of h.havekes@ils.kun.nl

Een gezamenlijke productie van de Stichting Geschiedenis, Staatsinrichting en Educatie en het Instituut voor Leraar en School (ILS) van de Radboud Universiteit Nijmegen.

De ILS bijdrage kwam tot stand, in het kader van het project Actief en Zelfstandig Leren (AZL), waarin het Elzendaal College te Boxmeer, het Lindenholt College te Nijmegen en het Udens college te Uden deelnemen.

De AZL-vakgroep 'Actief Historisch Denken', zonder wie dit boek niet tot stand was gekomen, bestond in mei 2004 uit de geschiedenisdocenten Arnoud Aardema (Dominicus College Nijmegen), Joset te Beest (Elzendaal College Boxmeer), Roel Gootzen (Pax Christi College Druten), Rémi Hartel (Stedelijke Scholengemeenschap Nijmegen), Harry Havekes (Scholengemeenschap Stevensbeek en ILS/RU Nijmegen), Hugo Jacobs (Stedelijk Dalton College Zutphen), Rick Lei (Katholiek Drents College Emmen), Jos Niewold (ILS/HAN Nijmegen - Fioretti College Veghel), Bas van Rooijen (Scholengemeenschap Stevensbeek), Hendri Schut (Scholengemeenschap De Grundel Hengelo), Corien Vuurman (ILS/HAN Nijmegen), Jan de Vries (ILS/RU Nijmegen) en Bregje van der Zee (Udens College Uden).

INHOUDSOPGAVE

<i>Woord Vooraf door Leon Vankan</i>		5
<i>Inleiding</i>	'Actief Historisch Denken' in de klas	6
HOOFDSTUK 1	Welk Woord Weg	
Inleiding		13
Duitsland onder Hitler		15
Arabieren / Islam		22
Industriële Revolutie		30
HOOFDSTUK 2	Verboden te zeggen	
Inleiding		36
Prehistorie		38
Rome		44
Nederland na 1945		49
HOOFDSTUK 3	Levenslijn	
Inleiding		57
Nederlandse Opstand		60
VS in de 19e eeuw		67
Industriële Revolutie in Tilburg		73
HOOFDSTUK 4	Levende Grafiek	
Inleiding		78
VOC en de Gouden Eeuw		80
Rusland/USSR, 1909-1939		87
Weimar Republiek / opkomst NSDAP		94
HOOFDSTUK 5	Beelden om te onthouden	
Inleiding		101
Middeleeuwse stad		103
Franse Revolutie		109
Staatsinrichting		118
HOOFDSTUK 6	Mysterie	
Inleiding		125
Egypte: Wie is de dief?		128
Middeleeuwen: De Dood van Graaf Willem		137
Hekserij: Moet Mechteld tot de dood op de brandstapel worden veroordeeld?		154
<i>Literatuur</i>		167
<i>Thinking Skills Books</i>		173